

Till minnet av Carl H. Lindroth

Carl H. Lindroth avled den 23 februari i år 73 år gammal. Han föddes i Lund den 8 september 1905 och flyttade under skolåren till Göteborg, där fadern, Hjalmar, blev professor i nordiska språk. Efter studentexamen 1923 vidtog studier vid Stockholms högskola, där Carl blev fil. mag. 1926 (zoologi, botanik och geografi). Studierna fortsatte vid universitetet i Uppsala med en fil. lic.-examen 1929 och fil. dr. 1932 på en avhandling om den isländska insektsfaunan, ett betydande arbetet, som bygger på två sommars fältarbete på Island. Under studietiden arbetade Carl tidvis som amanuens vid Naturhistoriska museet i Göteborg (1924–1931) och sedan ett år som assistent vid Centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet i Stockholm.

Under nästan 18 år var Carl verksam som lärare på olika skolor: Motala (1932–1935), Bromma (1936–1937), Luleå (1937–1940) och Djursholm (1940–1951). Han var en skicklig och omtyckt lärare och om hans intresse för skolan vittnar bl.a. hans ordförandeskap i biologilärarnas förening (1944–1951). Även på annat sätt spred Carl kunskaper om insekterna till en bredare publik, genom populära artiklar och böcker, genom föredrag på olika håll i landet samt genom otaliga radioföredrag och deltagande i olika TV-program. Hans framförande var klart och enkelt och samtidigt medryckande.

Det entomologiska föreningslivet i Sverige har dragit stor nytta av Carls intresse att på alla sätt främja entomologin. Han hade en ledande roll i

THE GROUND-BEETLES

(CARABIDAE, excl. CICINDELINAE)

OF CANADA AND ALASKA

PARTS 1-6

BY

CARL H. LINDROTH

ENTOMOLOGISKA SÄLLSKAPET
LUND 1961—69

Entomologiska Föreningen i Stockholm, som sekreterare där (1941–1951) och i Entomologiska Sällskapet i Lund, som dess ordförande (1952–1979). Nämnas kan också i detta sammanhang hans insatser som redaktör för *Opuscula Entomologica* (1952–1969) och *Entomologica Scandinavica* (1970–1974).

Bakom dessa rader om Carls verksamhet som entomologisk popularisator och föreningsmänniska döljer sig en oerhörd, närmast ofattbar insats. Man kan lungt påstå att ingen annan här i landet bidragit så mycket till intresset för insekter som Carl.

Trots det som sagts ovan låg Carls stora intresse inom den vetenskapliga entomologin och det var här han kom att ha sina största framgångar, därom vittnar hans kvantitativt och kvalitativt sett väldiga produktion. En stor del av sin forskargärning utförde Carl vid sidan av läraryrket – på kvällar och nätter. Han blev docent vid Stockholms högskola 1947, men först 1951, när han erhöLL professuren i entomologi i Lund, blev han forskare på heltid. Han arbetade i huvudsak inom två fält: carabid-systematik och ekologisk

biogeografi. Han var den ledande carabidspecialisten inom det nordholarktiska området och hans monumentalverk inom detta fält är "The ground-beetles (Carabidae excl. Cicindelinae) of Canada and Alaska". Carl hade en utpräglad systematisk känsla, vilket parat med hans klara framställningssätt och artistiska förmåga att avbilda sina djur gör att hans systematiska verk har bestående värde.

Carls vetenskapliga förmåga – idériakedom, tankeklarhet, fältvana och flit – kom allra bäst till sin rätt inom hans andra forskningsområde – den ekologiska biogeografien, som inleddes med studierna över landevertibratfaunan på Island. Hans viktigaste arbeten på området är: "Die Fennoskandischen Carabidae 1–3" och "The faunal connections between Europe and North America". Temat för båda dessa verk liksom för Carls forskning inom detta gebiet är organismers utbredning sett i ljuset av vad som hänt under och efter senaste nedisningen. Kännetecknande är det konsekventa arbetssättet och de många originella idéerna. En av de mest betydelsefulla är hur man med hjälp av vingdimorfismen hos jordlöpare kan rekonstruera spridningsförloppet. Dessa studier gav bl.a. det bästa biologiska beviset för istidsövervintring längs Norges västkust.

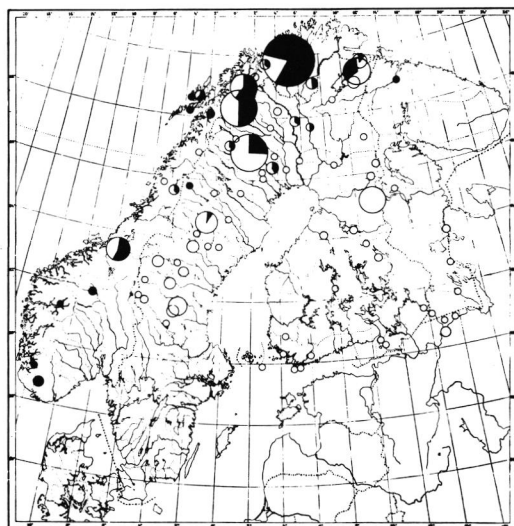

Fig. 3. Fynden av *Bembidion grapei* i Fennoskandien. Svart sektor = andelen exemplar med korta vingar. Vit sektor = andelen exemplar med fullt utbildade, funktionsdugliga vingar. Omritat efter "Die Fennoskandische Carabidae III".

Fig. 4. Ilastning av grus i N. Devon, England för transport till Nordamerika. Illustration ur "The faunal connections between Europe and North America".

Mycket skulle kunna sägas om betydelsen av Carls vetenskapliga gärning och jag hoppas det finns tillfälle att göra det i något senare sammanhang. Något berörs i de efterföljande artiklarna.

En annan sida av Carls vetenskapliga verksamhet är hans kontakter med andra entomologer. Genom sitt öppna och gemytliga sätt och engagemang i olika entomologiska sammanhang – han deltog mycket flitigt i internationella och nordiska kongresser – kom Carl att knyta kontakter med kolleger världen över, kontakter som han var mycket mån om att sköta. Han svarade alltid prompt på brev och var alltid beredd att hjälpa den, som bad om det. Carls personintresse finns dokumenterat i de drygt 80 biografierna han skrivit för olika entomologiska tidskrifter.

Genom sin framgångsrika verksamhet inom

entomologins olika områden kom Carl att bli centralgestalten inom den nordiska entomologin och en i internationella sammanhang högt uppskattad forskare. Därom vittnar de många hedersbetygelser han erhållit från vetenskapliga sammanslutningar världen över.

Det är omöjligt för en enda person att belysa mångfalden i Carls entomologiska verksamhet. Därför har några kolleger och vänner till Carl i de efterföljande artiklarna givit sina omdömen från sina något olika utgångspunkter.

Alla vi som kände Carl och arbetat tillsammans med honom minns honom med tacksamhet. Han har lärt oss mycket.

Per Douwes

Carl H. Lindroth – The Nearctic Experience

Carl Lindroth's interest in the northern reaches of the Nearctic Region developed from a more general interest in the history of the biota of Holarctica during Quaternary and Holocene time. This more general interest was a direct

outgrowth of his earlier studies of the insect fauna of Iceland, and of the Fennoscandian carabid fauna. He set out to investigate the faunal connections between Europe and northeastern North America, believing initially that some rat-